

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของครูในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งจะได้นำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก จากโรงเรียนทั้งหมด 451 โรงเรียน จำนวนครู 5,281 คน (ข้อมูลอัตราค่าจ้างกลุ่มงานบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2546) จำแนกเป็น

- โรงเรียนขนาดใหญ่ 156 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 1,947 คน
- โรงเรียนขนาดกลาง 192 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 2,186 คน
- โรงเรียนขนาดเล็ก 103 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 1,148 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เกรซี มอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน 357 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกได้ดังนี้

- โรงเรียนขนาดใหญ่ 44 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 132 คน
- โรงเรียนขนาดกลาง 50 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 150 คน
- โรงเรียนขนาดเล็ก 25 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครู 75 คน

วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร มีขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ทั้ง 3 เขต แยกตามขนาดใหญ่ กลาง เล็ก กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของเกรซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ 357 คน โดยแบ่งเฉลี่ยตามขนาดโรงเรียน ดังตารางดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู
เมือง	69	69	1,077	25	25	50
ชาติตระการ	30	30	241	7	7	14
นครไทย	59	59	490	13	13	26
บางกระทุ่ม	36	36	320	9	9	18
บางระกำ	71	71	673	17	17	34
พรหมพิราม	55	55	578	14	14	28
วังทอง	72	72	833	19	19	38
วัดโบสถ์	27	27	288	7	7	14
เนินมะปราง	32	32	330	8	8	16
รวม	451	451	4,830	119	119	238

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน						รวม	
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
เมือง	39	19	11	14	7	4	69	18
ชาติตระการ	9	13	8	2	3	2	30	7
นครไทย	17	23	19	4	5	4	59	15
บางกระทุ่ม	11	13	12	3	3	3	36	9
บางระกำ	25	29	17	6	7	4	71	19
พรหมพิราม	11	31	13	3	8	3	55	15
วังทอง	29	33	10	8	9	2	72	19
วัดโบสถ์	3	15	9	1	4	2	27	8
เนินมะปราง	12	16	4	3	4	1	32	9
รวม	156	192	103	44	50	25	451	119

ตาราง 3 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน						รวม	
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	629	42	311	21	186	12	1,146	54
ชาติตระการ	92	6	118	9	91	6	271	21
นครไทย	175	12	223	15	172	12	549	45
บางกระพุ่ม	115	9	128	9	135	9	356	27
บางระกำ	257	18	301	21	186	12	744	57
พรหมพิราม	133	9	351	24	129	9	633	45
วังทอง	352	24	416	27	89	6	905	57
วัดโบสถ์	41	3	182	12	96	6	315	24
เนินมะปราง	153	9	156	12	64	3	302	27
รวม	1,947	132	2,186	150	1,148	75	5,281	357

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นจำนวน 40 ข้อ มีตัวแปร 8 ด้าน คือ ด้านความสามัคคี ด้านอุปสรรค ด้านขวัญและกำลังใจ ด้านมิตรสัมพันธ์ ด้านความห่างเหิน ด้านการเป็นแบบอย่าง ด้านความกรุณาปรานี

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์บรรยากาศองค์กรของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามทฤษฎีของกรูโน จังหวัดพิษณุโลกและกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามที่จะสร้างขึ้น
2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศองค์กรของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของหมวดหมู่หรือด้านย่อย ๆ ของตัวแปรที่ต้องการวัด ให้มีความหมายชัดเจนและครอบคลุมโครงสร้างของตัวแปร

4. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและจำนวนข้อของหมวดหมู่หรือด้านย่อย ๆ ของตัวแปรที่ต้องการวัดให้ครอบคลุมรายละเอียดในนิยามศัพท์เฉพาะ

5. ร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

6. แก้ไขและปรับปรุงร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งประกอบด้วย

6.1 นายนิคม กุณา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) เจ้าหน้าที่บริหารงานการประถมศึกษา 8 ปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

6.2 นายประกอบ กุลเกลี้ยง นบ.ม. (การบริหาร) เจ้าหน้าที่บริหารงานการประถมศึกษา 8 ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

6.3 นายเกรียงศักดิ์ สุวรรณวิจน์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ศึกษาในเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

6.4 นายธีระ อ่ำพูล กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่ อำเภอเมืองพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

6.5 นายเสนต์ เทศนา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงวิทยา อำเภอพรหมพิราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

8. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 40 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9785

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลกถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 3 เขต เพื่อขอความอนุเคราะห์และอนุญาตให้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากครูซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 3 เขต ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอ

ความร่วมมือให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาทำหน้าที่แทนได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะไปติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการประชุมประจำเดือน ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 3 เขต ในจังหวัดพิษณุโลก แล้วให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเป็นตัวแทน กรอกแบบสอบถามตามที่จริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายงานผลเป็นจำนวนร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา รายงานเป็นผลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard deviation) โดยใช้เกณฑ์ของประคอง กรรณสูตร (2538 : 77)

4.50 – 5.00	หมายถึง มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง มีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผล นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลของตอนที่ 2 ระดับของบรรยากาศองค์การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard deviation) เป็นรายข้อและภาพรวม มาอภิปรายและแปลผล โดยวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มของบรรยากาศ ความสามัคคี มีขวัญ มีตรัสสัมพันธ์ มุ่งงาน เป็นแบบอย่าง และกฎเกณฑ์ ถ้าค่าเฉลี่ยมีมาก หมายความว่า มีบรรยากาศความสามัคคี มีขวัญ มีตรัสสัมพันธ์ มุ่งงาน เป็นแบบอย่าง และกฎเกณฑ์ ในระดับมา แต่ถ้าค่าเฉลี่ยน้อยหมายความว่า มีบรรยากาศดังกล่าว นั้นในระดับน้อย

2. กลุ่มของบรรยากาศ อุปสรรค และห่างเหิน ถ้ามีค่าเฉลี่ยมาก หมายความว่า มีปัญหาเรื่องอุปสรรคและความห่างเหินน้อยหรือกล่าวได้ว่าไม่ค่อยมีอุปสรรคและไม่ห่างเหิน แต่ถ้าค่าเฉลี่ยน้อย หมายความว่า มีปัญหาเรื่องอุปสรรคและความห่างเหินมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา บรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปร ประสบการณ์ด้านการสอนและขนาดของโรงเรียน รายงานผลเป็นค่าสถิติ t-test และ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe'

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ร้อยละ (percentage)

5.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

5.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 t - test

5.5 F - test

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University